

Preek 4 Bergrede over Matt. 6: 1-18, JFC 2 okt 2016. Thema: Jezus wil Gerechtigheid!

Tevens doopdienst en start talentenactie 'Ontmoet Rusizi'.

Vorige week zondagavond sprak in onze jeugddienst **Jenne Minnema** van de Stichting Red een Kind. Hij sprak over de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan en over de gelijkenis van de talenten. Zijn toespraak sprak me erg aan.

"God wil graag dat jij wordt zoals Hij het bedoeld heeft" zei hij.

"Onze God verlangt evenwicht tussen arme en rijke mensen. Hij wil gerechtigheid.

Als je niet weet wat God van jou wil, stop dan met zoeken en ga anderen helpen

De Heer zal je erbij helpen, want Hij zegent mensen die zichzelf geven."

In diezelfde dienst stonden hier zo'n 20 van onze jongeren op het podium die volgend jaar meegaan met 'Ontmoet Rusizi' naar Rwanda. We baden voor hen en voor onze betrokkenheid erbij.

Vandaag lanceert de werkgroep 'Ontmoet Rusizi' een **talentenactie** met het doel ons te verbinden en tegelijk samen tot zegen te zijn voor mensen in Rwanda. Na deze dienst en volgende week kunt u zich daarvoor inschrijven. Het is met name voor de volwassenen bedoeld omdat dit niet alleen een kinder- of jongerenproject is.

In de nieuwsbrief en in het kerkblad staat de uitleg van deze actie.

U ontvangt een talent van 10 euro plus de spelregels en de bedoeling is dat dat talent creatief wordt ingezet en met winst terugkomt eind november.

Soms roepen mensen erover dat het in de kerk alleen gaat om woorden, woorden, woorden maar vandaag wordt jij, wordt u dus ook uitgedaagd iets te doen!

Dus laat je uitdagen om mee te bouwen aan dit project en doe mee.

Jenne Minnema zei ook; "Jezus is de ultieme barmhartige Samaritaan. En hij verlangt ernaar ons in te zetten. Kom je naar Hem met het verlangen tot zegen te zijn in onze wereld vol nood dan zal Hij je helpen. En daar wordt je zelf ook nog gelukkig van."

We hebben vandaag kinderen gedoopt. Ons verlangen is dat onze kinderen de Heer gaan volgen. Dan dienen we hen zelf eerst voor te gaan op die weg. 'Wat je doet voor de minste, dat doe je voor Mij', zegt Jezus. Merken je kinderen dat je je inzet voor de kleinen, de armen, de buitenbeentjes? Of zien ze dat je alleen leeft voor eigen succes, plezier en gewin? Jezus verlangt van ons meer dan vrome prietpraat.

Wanneer je de middelen, de energie en de talenten die de Heer jou geeft inzet om een ander te dienen, dan kan via jou, via ons Zijn zegen zich vermenigvuldigen. Dan gaat die ander ook zo leven en wordt het een fontein van zegen. Daar mag je om bidden.

Jezus heeft het in dit kader in de Bergrede vaak over **'gerechtigheid'** bv. 6:1.

In de Zaligsprekingen kwam dat woord ook al tweemaal voor en in 5:20 stelt hij dat de gerechtigheid van zijn volgelingen groter moet zijn dan die van de Joodse leiders.

'Zoek eerst het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid' is de uitdaging van Jezus.

Wat is deze gerechtigheid, waar Jezus ons toe oproept?

Het heeft alles te maken met leven vanuit de verbinding met God.

Je kunt het omschrijven als **'verbondsgedrag'** - vanuit je band bent met de Heer, gaat dat heel je levensstijl beïnvloeden; het uit zich op allerlei manieren.

De gerechtigheid die Jezus bedoelt is nooit dat je zelf probeert in een goed blaadje te komen bij God. Met onze eigen goede daden kunnen we zijn zegen niet verdienen.

Maar het betekent wel: ook met je daden laten zien dat je verbonden bent met Jezus.

Het leven in verbondenheid met God uitte zich bij **de Joden** in de tijd van Jezus vooral op drie manieren: door armen te helpen, door te bidden en door vasten.

Dat zijn bij **de moslims** nog altijd drie van de vijf pilaren van hun geloof, samen met de geloofsbelijdenis nazeggen en de pelgrimsreis naar Mekka. Wat dat betreft lijkt de Islam veel op het Joodse geloof. Er zijn sterke aanwijzingen dat Mohammed erg daardoor is beïnvloed maar er een eigen verhaal van maakte. Miljoenen moslims denken dat ze zelf de weg naar Allah moeten verdienen. De Joodse leiders in de tijd van Jezus zaten op eenzelfde spoor. Ze hamerden erop dat hun mensen uiterlijk vroom moesten zijn en maakten daar precieze regels voor.

Jezus heeft het hier over de belangrijkste pijlers van dat Joodse geloof. Matteüs heeft het voor ons weer mooi op een rijtje gezet en benadrukt tot drie keer toe dezelfde geestelijke les. Er zit een **heldere opbouw** in dit Bijbelgedeelte:

6:1, Het uitgangspunt: Doe gerechtigheid niet voor de mensen maar voor God alleen

6: 2-4, Over het geven van giften en offers.

6: 5:15, Over het bidden.

6: 16-18, Over vastenacties.

Let op kernwoorden en gedachten die steeds terugkomen:

* Jezus spreekt over huichelaars in vs 2, 5 en 16.

Je kunt blijkbaar vrome dingen doen vanuit de verkeerde motieven: om door andere mensen gezien en geroemd te worden.

* Jezus moedigt ons aan om het in het verborgene te doen, in vs 4, 6 en 18.

* En Hij spreekt constant over 'jullie Vader' in vs 1, 4, 6, 8, 15 en 18.

Bovendien leert Hij zijn leerlingen te bidden 'Onze Vader' in vs 9.

Gerechtigheid, godsdienstig leven, dient bovenal gericht zijn op onze hemelse Vader.

Hij ziet en weet alle dingen en Hij kan en zal je belonen. Dat herhaalt Jezus ook driemaal.

De algemene les uit vs 1, die Jezus hier leert, wordt van 3 kanten toegelicht.

Allereerst gaat het daarbij in **vers 2-4** over **geven, aalmoezen en offers**.

Wij leven niet meer in een maatschappij waar arme bedelaars smeken om giften.

Maar in Israël trof je de bedelaars juist aan in de omgeving van de tempel omdat ze wisten dat mensen die uit de tempel kwamen sneller iets zouden geven.

Sommigen probeerden een zondig geweten probeerden te sussen met een gift.

Anderen gaven heel opzichtig iets weg om vroom over te komen.

Jezus toont hier dat we met heel verkeerde motieven kunnen geven.

Wie meent met een grote gift aan de kerk een verborgen zonde te kunnen afkopen, is aan het verkeerde adres. We kennen geen afluathandel waarbij geld kan worden gegeven in ruil voor Gods vergeving. Daar brak Luther radikaal mee.

Ook als er grote giften worden gegeven die op een verkeerde manier zijn verdient, bv met zwart geld, daar zal het de gever niet tot zegen zijn.

Wat de Here zoekt is oprechtheid, waarachtigheid, eerlijkheid, toewijding uit liefde.

“De Here zoekt nooit ons geld en goed;

Hij heeft het niet nodig als de Eigenaar van alles.

Wat hij verlangt is de toewijding van ons hart en onbaatzuchtige toewijding. 1,2.

God verlangt een Vader-kind relatie. Hij ziet ons niet als zijn slaven.

Het geven van tijd of geld, ons bidden of vasten: dat staat nergens in Gods geboden.

Je doet het vrijwillig. Het moet vanuit een liefdesmotivatie gebeuren.

Wie daarbij uit is op menselijke eer, om zelf geëerd te komen, om er zelf beter van te worden die is verkeerd bezig. Dan ben je een schijnheilige, zegt Jezus.

In vers 3 en 4 laat Jezus zien hoe we wel moeten geven: onbaatzuchtig en in het verborgene. For Gods eyes only; alleen voor Gods ogen.

Gods bedoeling is dat onze gaven een afspiegeling vormen van wat leeft in ons hart.

Onze gaven en giften vormen een graadmeter van het gehalte van ons geloof.

Niet hoeveel we geven maar hóe we geven, is wat telt voor onze Koning.

Een weduwe die met slechts een paar muntjes alles gaf dat ze had, was voor Jezus belangrijker dan het grote geld van de rijkelui.

De houding en motieven waarmee we geven, zijn voor onze Koning doorslaggevend.

Als Christenen mogen we geven: niet gedwongen, zuinigjes of met tegenzin maar blijmoedig, regelmatig en gul. Want zo geeft ons God ons ook alles wat te hebben.

Deze God heeft ook zoveel veel meer te geven, dan wij beseffen. De belangrijkste zegeningen zijn niet met geld verkrijgbaar maar zijn afhankelijk van Gods zegen.

De Almachtige, die in het verborgene ziet, zal de oprechte gever belonen. 1,2...

Het tweede terrein waarop Jezus zijn les toepast, is **ons bidden** (vs 5-15).

Eerst wordt weer gezegd hoe het niet moet in vers 5 en 7: niet in het openbaar en ook niet met veel woorden en herhalingen gericht op de mensen eromheen

Dan zegt Jezus ook hoe het wél moet in vs 6 en 8: persoonlijk in het verborgene, eenvoudig en zonder eindeloze herhalingen.

Hij gaf daarbij als voorbeeld het Onze Vader, niet als een standaardgebed dat we letterlijk steeds moeten herhalen maar als model dat we mogen volgen.

Dit gebed staat in het hart van de Bergrede.

Zo laat Jezus zien dat Zijn onderwijs ten diepste stoelt op een relatie met God.

We kunnen Jezus' woorden alleen gehoorzamen vanuit een levende geloofsrelatie.

Ons gebed toont dat we God dankbaar zijn, dat we Hem willen dienen.

Zo is net als met ons geven, ook ons gebed een graadmeter van ons geloof.

We kijken vandaag in een spiegel die het Hoofd van de Kerk Zelf ons voorhoudt.

Is het soms nodig dat we onze levensstijl en ons geloofspraktijk bijstellen?

Doe je dat, dan zal de Vader, die in het verborgene ziet, je daarvoor belonen.

Dat geldt ook voor het laatste terrein dat Jezus noemt in vs16-18, **het vasten**.

Dit is iets wat wij in onze kerkelijke traditie nauwelijks nog kennen.

Jezus ging er echter van uit dat Zijn volgelingen vasten.

Hij zegt niet, "Als jullie ooit vasten", maar "wanneer jullie vasten".

Je kunt dat ook weer op een verkeerde, opzichtige en wettische manier doen.

Het vasten dat Jezus zoekt is je iets ontzeggen om daarmee God te eren.

Je kunt bv een avondje vasten van tv kijken en dan iemand die eenzaam is bezoeken.

Je kunt op zaterdagavond vasten van uitgaan naar een kroeg na 12 uur en in plaats daarvan ervoor kiezen op zondagmorgen in de kerk er fris bij te zijn.

Je kunt een maand geen chips of chocola eten en dat geldt aan een goed doel geven.

Vasten is iets persoonlijks: je doe het omdat je voelt dat Gods Geest het van je vraagt. Je doet het uit liefde voor God, om Hem te kennen en Zijn wil te ontdekken.

En Hij die ook in het verborgene alles weet en ziet, Hij kan en zal het belonen.

Vandaag ben ik de preek eens begonnen met een hele praktische toepassing.

Het gaat hier namelijk ook over praktische dingen, over onze levensstijl, ons gedrag wanneer het gaat over de gerechtigheid waarover Jezus spreekt.

Wat u en ik wel of niet doen met Gods woorden is altijd onze eigen verantwoording.

Je kunt er wel op twee manieren volledig verkeerd op reageren:

- Door wel schijnbaar vroom te leven maar met de verkeerde motivatie.

Jezus doorzag dat velen in zijn tijd op een schijnheilige manier vroom waren, een uiterlijke vroomheid zonder werkelijke hartsverbondenheid, een plichtmatig en vreugdeloos doen wat God verlangt zonder echte liefde en toewijding voor Hem. Je doet het dan wel maar vanuit de verkeerde motieven, zoals die oudste zoon in de gelijkenis van de verloren zoon.

- Door je wel gelovig te lijken maar toch alleen met jezelf bezig te zijn.

Uiterlijk, minimaal godsdienstig maar innerlijk onverschillig. De talenten die van de Heer ontving gebruik je alleen voor je eigen plezier en succes, je ontwikkelt ze niet, er is geen verlangen naar de Heer en Zijn koninkrijk. Je stopt in feite het talent dat God je gaf in de grond. Jezus waarschuwde al dat veel van het zaad van Gods Woord in harde, onvruchtbare grond en tussen de dorens en distels zou vallen en niet zou vrucht dragen.

Gelukkig is er ook een betere weg. En de Heer zorgt er zelf voor met Zijn Geest dat velen die weg blijven gaan en vrucht dragen tot eer van de Vader.

Dat is de weg van de waarachtige toewijding en liefde tot de Heer.

Omdat Hij ons zo heeft liefgehad verlangen wij goed te doen vanuit Zijn liefde.

Je wilt niet anders, je verlangt door Hem gebruikt te worden want Zijn liefde motiveert je. Dat is hoe onze God gebruikt om overal mensen te laten groeien naar het beeld van Jezus zodat Zijn zegen zich door hen kan vermenigvuldigen.

Zo groeit het koninkrijk van God, wellicht ook door u, door jou en mij in onze omgeving maar dan ook, met onze hulp verder weg en door onze inzet weer via hen die wij eerst hielpen.

Laten we bidden dat de Heer ons zo zal inschakelen in Zijn grote werk.

Hij wacht alleen nog maar tot dat je komt, voor het eerst en ook elke dag opnieuw.

Amen.

Gespreksvragen voor groeigroepen bij Matt. 6: 1-18: Jezus wil Gerechtigheid!

1. Iemand omschreef de gerechtigheid waar Jezus het in de Bergrede over heeft als 'verbondsgedrag'. Wat vind je van die omschrijving? Kun je zelf een andere uitleg van dit woord geven of invullen hoe dat gedrag er dan uit dient te zien?

2. Je proeft in de woorden van Jezus in de Bergrede veel verontwaardiging over vroom gehuichel. Hoe hebben wij daar vandaag ook nog mee te maken in de kerken en in onze gemeente? Hoe kunnen we het vermijden?

3. Jezus spreekt over de verborgenheid van Zijn Koninkrijk. Waarom is dat voor ons mensen zo vaak verborgen? Waarom hoeft niet alles openbaar te worden?

4. Gerechtigheid kun je beoefenen volgens Jezus. Hoe doe je dat?

Kan zo'n talentenactie daarbij helpen of timmeren we dan al te veel aan de weg?

5. 'Jullie Vader kan en zal het je belonen', zegt Jezus. Hoe doet Hij dat dan?

Waarom is de zegen die Hij geeft veel rijker dan wat wij elkaar kunnen geven?

6. Bedenk samen een praktische actie om gerechtigheid te beoefenen, al is het maar dat je samen een bosje bloemen geeft aan iemand die dat verdient.

Als je wilt kun je ook een studie gebruiken uit het boekje 'Bouwen op de Rots':

Bouwen op de Rots, studie 4 past bij dit tekstgedeelte. Kies die gedeelten van de uitleg of van de gespreksvragen in het boekje die voor jouw groep relevant zijn. Vraag mensen die het boekje hebben aangeschaft vooraf thuis al de uitleg te lezen. Men kan het ook na de groepsbespreking lezen en overdenken. In de groeigroep zetten we elkaar op het goede spoor. Niet alles hoeft persé daar aan de orde te komen.